

Crítica de poesia / Un llibre que cal llegir

DAVID MADUEÑO SENTÍS

El crític i el lector atent ha d'anar amb els ulls ben oberts pels caminols del bosc literari, fixant-se en el sotabosc. Si mira massa estona cap amunt, contemplant les espectaculars capçades dels arbres més alts, serà incapaç de trobar certes floracions massa amagades entre l'espès bosc líric, d'on és difícil sobresortir. Ricard Garcia (Sant Llorenç d'Hortons, 1962) no és cap nouvingut en l'art del vers, i els qui han tingut l'oportunitat de llegir *Els contorns del xiprer* o *De secreta vida* saben de la seva veu contemplativa i evocadora, però per diversos infortunis que ara no vénen al cas, la seva obra ha patit els darrers anys d'una manca de difusió ben injusta. Tanmateix, en Ricard ho ha acceptat amb la mateixa templança i reflexió amb què construeix les seves postals poètiques ingràvides, que procuren mirar la vida des de la suspensió per copsar-ne les arestes i els angles.

Però sembla que amb *El llibre que llegies* pot haver arribat el moment de la desvetlla. Amb el Premi Vila de Martorell ha accedit a la publicació a través d'Ediciones Igitur, editorial andalusa que disposa d'un bon catàleg en castellà, i que així enceta una col·lecció de poesia en català. A més, el darrer recull del poeta condensa tots els elements que componien els llibres anteriors amb el benefici de la depuració dels anys. Dividit en tres parts, "El món en suspens", "Encara plou" i "El llibre que llegies", Garcia ens planteja un exercici d'objectivització de la realitat a partir d'un estat letàrgic, que troba pertot, en la naturalesa que l'envolta, i que s'oposa al misto que es crema amb rapidesa de la vida humana. D'entrada, però, s'estableix una oposició entre la paraula, la poesia, que aquí és sobrera, i aquesta nova concepció del temps que es cospa per altres sentits: "Com qui tanca una casa per sempre, defugies les paraules, i com els seus murs aprenies a callar amb la voluntat ferma de no dir i escoltar només, lluny dels homes, la bella adormida del silenci, l'aire quiet que travessa la pols del temps." Així doncs, a "Ser pedra" el poeta ens fa present la seva aspiració de viure immòbil i amatent, i el condueix a veure "El món en suspens", que comença amb l'entrada de tardor, l'època que precedeix la letargia de l'hivern. Aquest estat de suspensió, malenconiós, desperta en Ricard Garcia un lirisme molt inspirat.

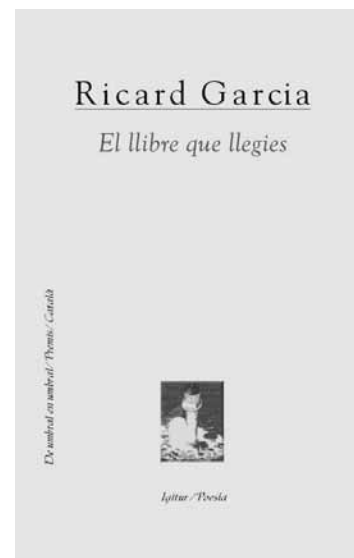
A partir d'aquí, quan ha establert les bases estilístiques i icòniques, comença a desenvolupar

els temes de caire filosòfic que el preocupen: el pas del temps, els estralls d'aquest en l'estat d'ànim i la significació de l'escriptura. Si el passat és "el llibre que llegies", que es confon amb "les restes de l'estiu" i s'esmuny "entre els dits de la mirada", a "Aquesta estranya mort" s'evidencia que la desaparició es pot esquivar, ni que sigui il·lusòriament, atresorant la llum del món, encara que sigui esmoreïda, i amagant-la "com un amant gelós (...) entre olors i paraules". A partir d'aquí, el poeta desenvolupa diverses imatges i metàfores per concebre el recorregut vital, sempre des d'una mirada desencisada i malenconiosa. Pous, platges, camins, funàmbuls o fars són elements que faciliten el poblament d'aquest univers poètic.

La segona part, "Encara plou", comença amb "Reguerots", on es descriu la tasca humana talment la de Sísif, quan un any sí i l'altre també reomplir els forats de l'asfalt és una feina desfeta pels temporals de tardor. El vent a "Els dies orfes" torna a insistir en la desfeta, aquest cop desarrelant una mimosa. També el fred, la boira i la neu treuen el cap en els poemes d'aquesta part, però al capdavant "Tot s'ajorna" perquè ja no plou, i la mateixa pluja que al principi apareixia de forma negativa ara, amb la seva absència, precedeix l'aparició de la mort, com si fins al final no ens n'adonéssim, del seu poder vital i regenerador.

Finalment, l'última part aprofundeix en la memòria personal, construïda a base de premonicions i adveniments: la il·lusió de la Nit de Reis, la pela de taronja cremant-se a l'estufa hivernal, "Vindrà l'agost" "i llavors potser el temps fluirà, com el cor de les figues, carnós i dolç"... D'aquí que recordi el pare treballant a l'hort (l'ordenació humana de la natura, els productes del clima mediterrani), i la paraula, l'escriptura, pren més importància: "dir-ne Pa, d'aquesta menja/que ara duus a les mans, és saber/quin gust té el món que mastegues."

El llibre que llegies esdevé una reflexió sobre l'existència i estableix una tensió evident entre la creació i la lectura d'una banda (immobilisme, reflexió) i la vida (passatgera, acció) de l'altra, difícil de resoldre, i que comporta l'evidència cruenta del pas del temps. Per això, al final, el llibre que llegies es malmet "abandonat a terra, perquè la vida mai no és completa."

El llibre que llegies
Ricard Garcia
Ediciones Igitur
Montblanc, 2012
ISBN 978-84-95142-68-9